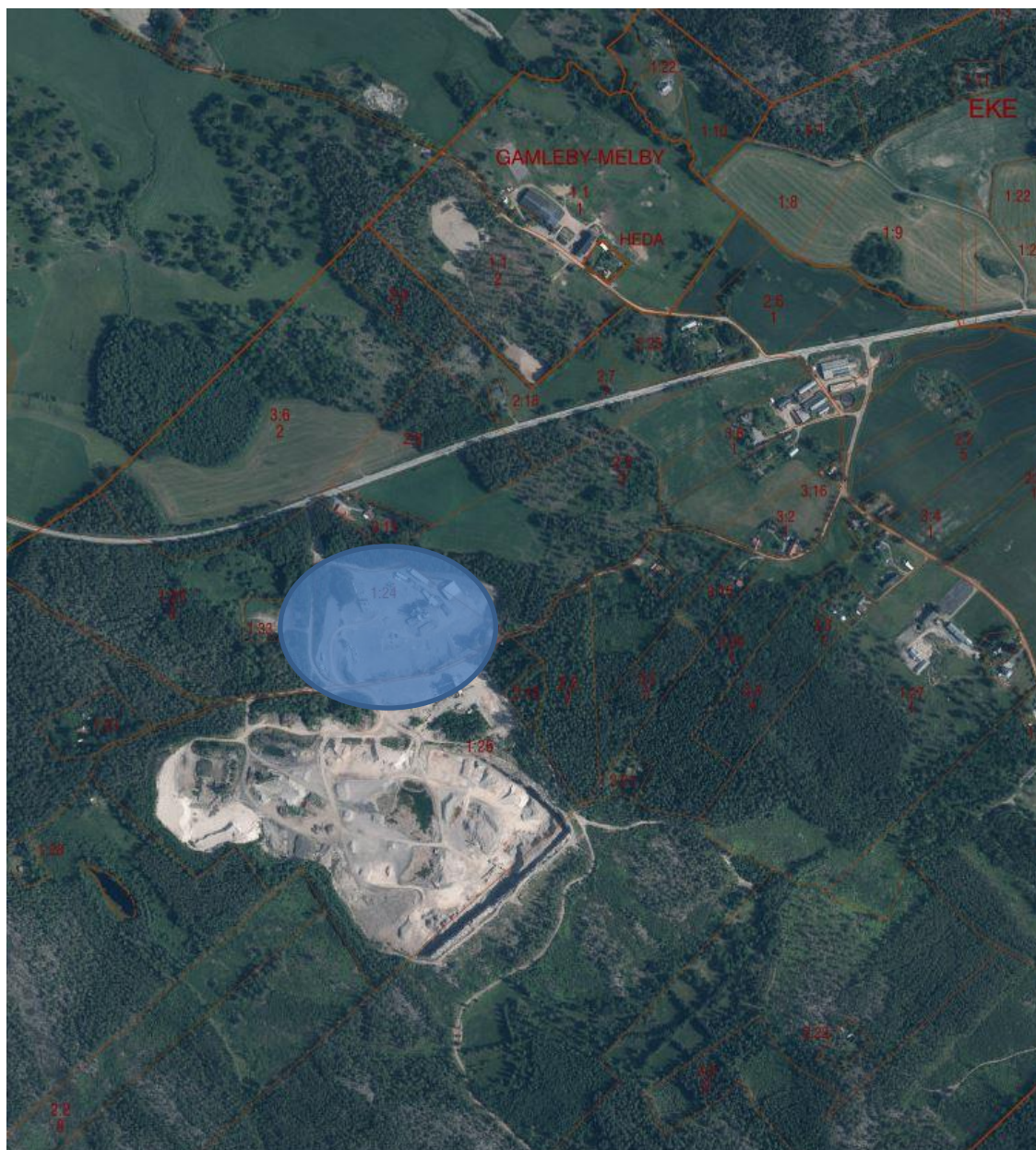

2022-09-14

Planarkitekt
Anna Herge
0490- 25 40 70
anna.herge@vastervik.se

Planbesked för **DEL AV HEDA 1:24 mfl.**

Gamleby, Västerviks kommun, Kalmar län

Vad är ett planbesked

Ett planbesked är ett mycket tidigt principbeslut och innebär endast att kommunen beslutar om att inleda en planläggning för aktuellt område eller inte. Ett planbesked är ett kommunalt beslut som inte är bindande och kan inte överklagas (Plan- och bygglagen 2010:900, 13 kap. 2§). Beslutet ska inte heller uppfattas som ett slutgiltigt ställningstagande från kommunens sida.

Meningen med planbeskedet är att alla som har för avsikt att genomföra en åtgärd ska kunna få ett snabbt och tydligt besked om huruvida kommunen tänker inleda ett planläggningsarbete eller inte.

Ett positivt planbesked innebär således bara att planprocessen startar, det innebär inte automatiskt att planarbetet påbörjas direkt. Planbeskedet grundar sig på de handlingar som enheten för samhällsbyggnad har tillgång till vid beslutstillfället. Ett positivt planbesked innebär endast ett beslut om att kommunen är beredd att inleda ett planarbete för den sökta åtgärden och ger inga garantier för att slutresultatet blir en antagen detaljplan. Det kan under den formella planprocessen framkomma förutsättningar som gör att planen får en annan inriktning eller att planarbetet avbryts.

Innehåll

1 Ansökan

Information om den sökande och en tjänstepersonbeskrivning av önskat förslag.

2 Planeringsunderlag

Beskrivning av platsens förutsättningar utifrån ställningstagande i kommunala styrdokument och övriga planeringsunderlag.

3 Exploatörens förslag

Redovisning av exploatörens förslag.

4 Fortsatt planering

Platsens förutsättningar som påverkas vid en utbyggnad. Redovisning av riktlinjer och bedömt utredningsbehov inför en kommande detaljplaneprocess.

5 Slutsats och förslag till beslut

Planbeskedet motiveras och förslag till beslut redovisas. Vid ett positivt planbesked finns en bedömning när planarbetet kan startas och när en detaljplan kan förväntas vara antagen utifrån aktuella förutsättningar.

1. Ansökan

Fastighetsbeteckning

Fastighet

Heda 1:24 m.fl.

Fastighetsägare

Skanska Industrial Solutions AB

Sökande

Företag

Ogestad Biogas AB

Ansökan avser

Huvudsakligt syfte

Syftet med planen är att möjliggöra för industriändamål (biogasanläggning) samt drivmedelsförsäljning (biogas) inom fastigheterna Heda 1:24 m.fl. Planen ska möjliggöra en etablering av en biogasanläggning med mottagning av råprodukt, förädling, lagring och lassning/lossning.

Beskrivning

Sökanden avser att inom fastigheten Heda 1:24 uppföra en biogasanläggning. Projektet har fått ekonomiskt stöd via Naturvårdsverkets Klimatklivet.

Fastigheten Heda 1:24 är belägen ca 3 km väster om Gamleby tätort. Det har tidigare bedrivits en tillståndsgiven miljöfarlig verksamhet i form av täktverksamhet, avfallshantering av icke farligt avfall samt asfalttillverkning inom aktuell och i söder angränsande fastighet. I dagsläget pågår ingen asfalttillverkning men täktverksamheten fortgår. Den nuvarande fastighetsägaren är i färd med att efterbehandla Heda 1:24 inför försäljning. Fastigheten angörs via en mindre privat, grusad väg, till statlig väg 842.

Biogasanläggningen bedöms kunna rymmas inom 4 ha mark exklusive in- och utfart. Byggnadsverk inom fastigheten bedöms inte överskrida 25 meters höjd. Anläggningen förväntas ta om hand och förädla ca 200 000 ton biologiskt avfall till biogas och biogödsel. Den uppskattade produktionen i anläggning beräknas bli ca 70 GWh (5 000 ton) biogas och 270 000 ton biogödsel per år vilket motsvarar bränsle till ca 50 % av alla bilar i Västerviks kommun och 25 % av gödselbehovet i Kalmar län. Verksamheten kommer bland annat att inrymma rötkammare, gassystem biogödsel förädling, lager av flytande och fast biogödsel. Dessutom behövs lager för flytande biogas med gasutlastning, eventuellt lager för flytande koldioxid samt kontors- och personalbyggnader. Utöver detta behöver lokalväg, personalparkering samt infrastruktur för lastning och lossning att lösas. Infrastruktur i form av fiber, vatten, avlopp och värme behöver också undersökas vidare.

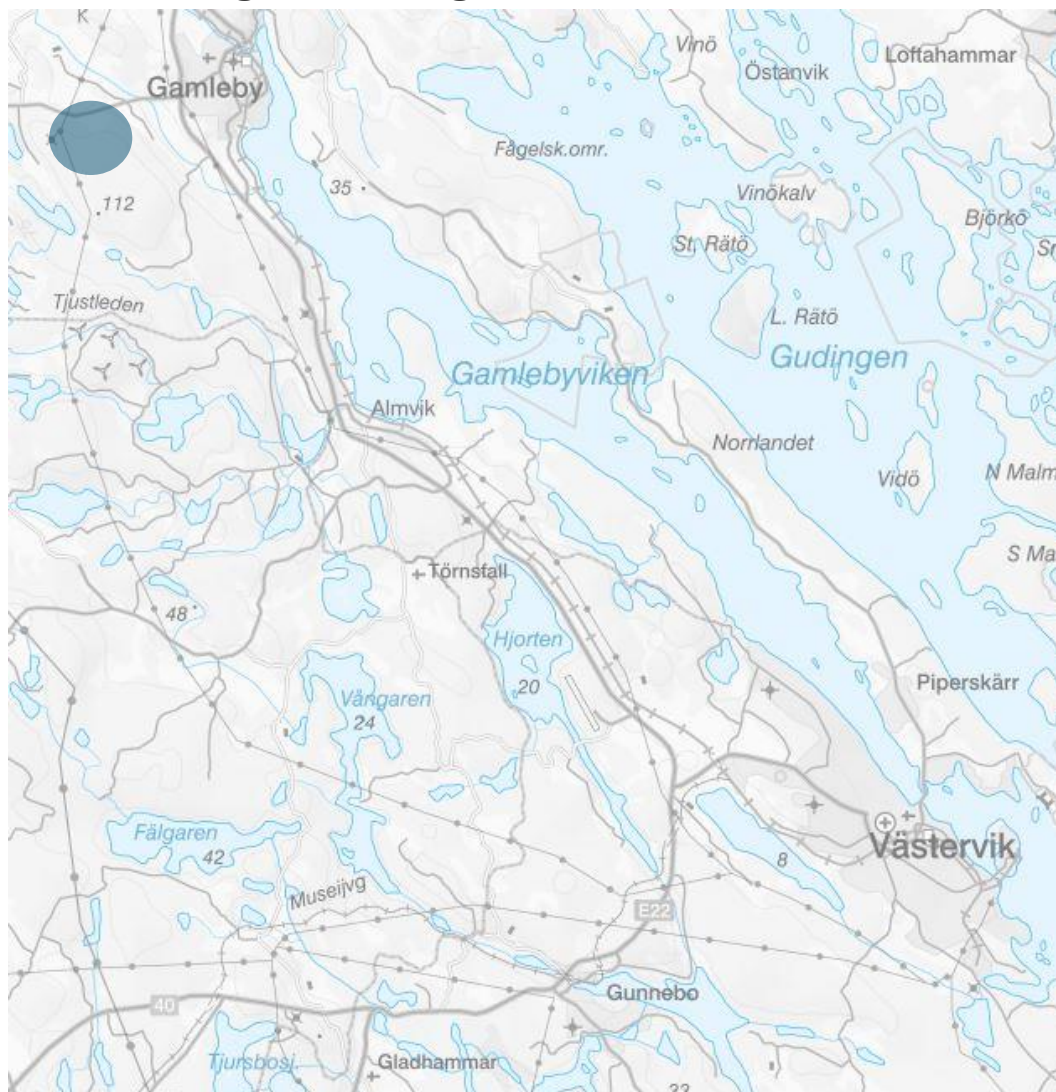

Detaljplanens syfte

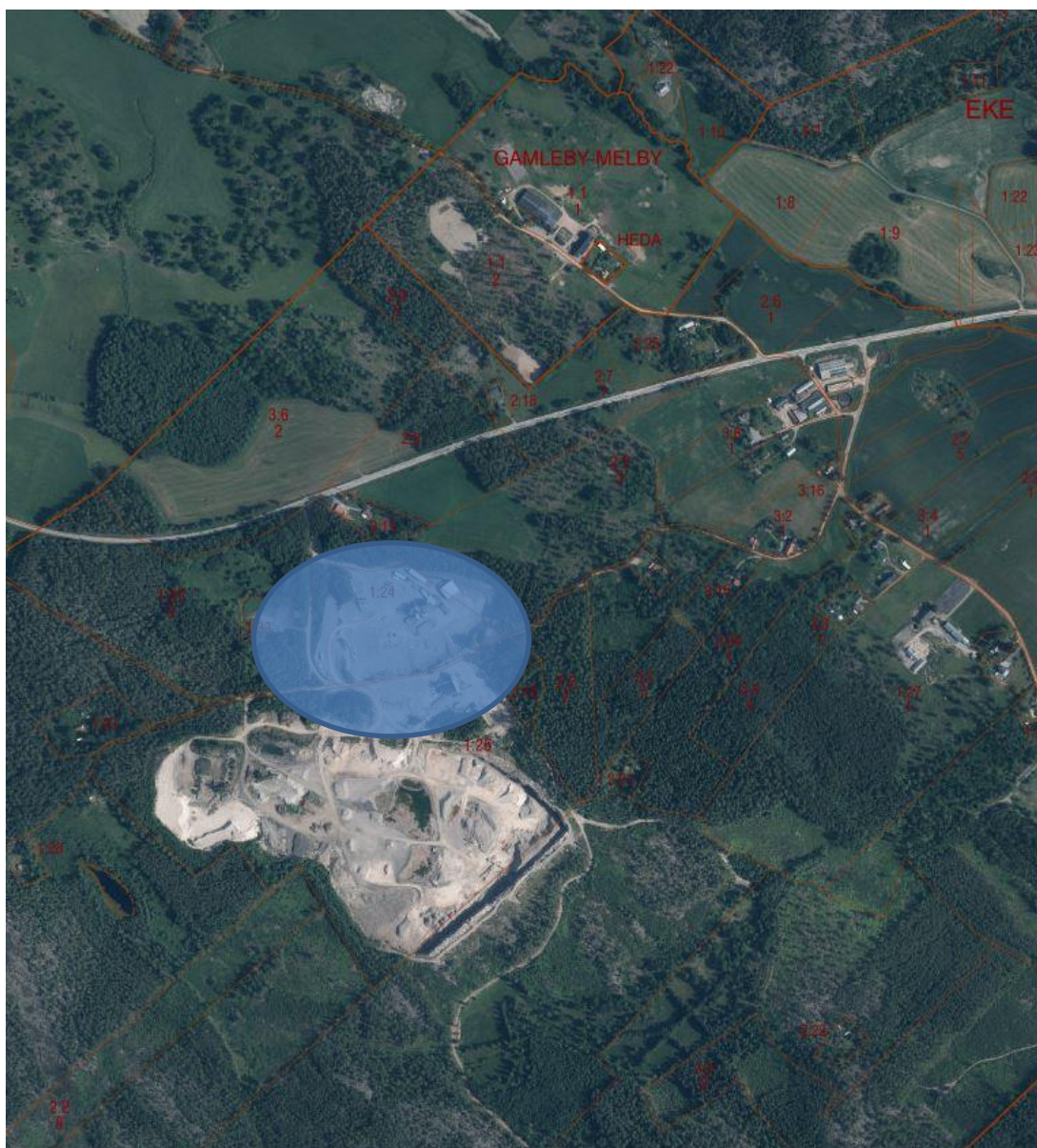
Syftet med planen är att möjliggöra för industriändamål (biogasanläggning) och drivmedelsförsäljning (biogas) inom fastigheterna Heda 1:24 m.fl.

2. Planeringsunderlag

Figur 1. Översiktskarta. Blå cirkel anger utredningsområdets läge i förhållande till Västerviks tätort.

Figur 2. Översiktskarta över aktuellt utredningsområde. Planområdets exakta avgränsning utreds vidare i planprocessen.

Beskrivning av området

Utredningsområdet Heda 1:24 är beläget ca 3 km väster om Gamleby tätort. Inom aktuell och angränsande fastighet i söder har det tidigare bedrivits en tillståndsgiven miljöfarlig verksamhet i form av lagring av icke-miljöfarligt avfall, täktverksamhet samt ett asfaltverk. Miljötillstånd för täktverksamhet är fortfarande aktivt men asfaltstillverkningen är nedlagd och nuvarande fastighetsägare är nu i färd med att efterbehandla fastigheten. I och med efterbehandlingen bedöms det inte föreligga någon risk för att markföroreningar.

Det finns inga kända utpekade natur-, - eller kulturvärden inom fastigheten. Den gränsar dock till ett område som är utpekat som riksintresse för kulturmiljövården på grund av sin

stora mängd fornlämningar. Riksintresset bedöms inte påverkas negativt om planen skulle genomföras.

Aktuell fastighet nås idag via en enskild grusväg som ansluter till den statliga vägen 842. Anslutningsvägen är belägen inom en annan fastighet än ansökan avser. Det finns en gemensamhetsanläggning för väg som Heda 1:24 har andel i.

I närområdet finns fyra bostadsfastigheter belägna. En ca 95 meter norr om aktuell fastighet, en annan ca 280 m nordöst, en tredje ca 280 meter sydöst och en fjärde ca 300 meter väster om aktuell fastighet. Nuvarande fastighetsägare har rådighet över fastigheterna i väster och sydöst. Det finns också ett motionsspår och en klubbstuga som nyttjas av Gamleby orienteringsklubb i området.

Ca 600 meter väster om fastigheten är en 130 kV elledning placerad och i anslutning till fastigheten i öster ligger ytterligare en starkströmsledning.

Trafikförhållanden

Området angörs via en enskild grusväg från Trafikverkets väg 842 (Blackstadvägen). I och med tidigare verksamhet har tung trafik belastat vägarna inom området. Inom fastigheten måste nya vägar för lastning/lossning samt personbilstrafik att tillskapas. In- och utfart till verksamhetsområdet kommer att behöva undersökas vidare under det fortsatta planarbetet.

Icke planlagt område

Utredningsområdet omfattas inte av någon detaljplan eller områdesbestämmelser. Ett förslag på stadsplan som möjliggjorde för industri inom området togs fram 1975 men fastställdes aldrig.

Översiktsplan och andra strategiska dokument

I översiktsplanen finns olika strategiska ställningstaganden som visar på Västerviks kommuns viljeinriktning.

Enligt översiktsplanen ska kommunen arbeta för att hjälpa till att stimulera näringslivets utveckling samt att hänsyn ska tas till rekommenderade skyddsavstånd mellan olika markanvändningar och verksamheter.

Översiktsplanen anger också ett antal olika inriktningsmål. Ett av dessa är att kommunen ska verka för en hållbar samhällsutveckling och för ett robust, energisnålt och klimatanpassat samhälle som är fossilbränslefritt 2030.

I kommunens Energi- och klimatstrategi från 2021 anges att kommunkoncernen ska arbeta för att stödja, inspirera och om möjligt få till stånd en etablering av lokal gödselbaserad biogasproduktion på lämplig plats och i lantbrukets egen regi.

Riksintressen

Hela fastigheten Heda 1:24 ligger inom **riksintresse för rörligt friluftsliv** (Kustområdena och skärgårdarna i Småland och Östergötland, 4 kap. 2 § MB) och **obruten kust** (Smålands skärgård – Simpevarp samt Öland, 4 kap 3 § MB).

Markförhållanden

Jordlagret utgörs av isälvsediment. Inom aktuellt område finns det lokal förekomst av högradonmark. Det föreligger inga stängda områden där stora vattenansamlingar kan skapas vid kraftig nederbörd.

Miljökvalitetsnormer

Planområdet ligger inom huvudavrinningsområde 70/71 Mellan Storån och Botorpsströmmen och delavrinningsområde 641847-153276, Baggetorpsån och mynnar i Inre Gamlebyviken. Inre Gamlebyviken har måttlig ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. Planförslagets genomförande bedöms inte påverka möjligheten att kunna förbättra miljökvalitetsnormer för vatten. Övriga miljökvalitetsnormer bedöms inte påverkas.

3. Exploatörens förslag

Avsikten är att uppföra en biogasanläggning som omfattar mottagning av substrat, främst bestående av fast och flytande gödsel, röt-kammare och hygienisering av avfall, uppgradering och kondensering av råbiogas, biogödsel-förädling, lager för flytande och fast biogödsel samt lager för flytande biogas. Mängden biologiskt avfall som ska tas emot, förbehandlas och lagras beräknas vid full produktion bli 200 000 ton per år. Gassystemet med uppgradering till LBG (liquefied biogas) och kondensering beräknas bli ca 70 GWh per år och förädling av biogödseln beräknas bli ca 270 000 ton per år. Anläggningen blir en SEVESO-anläggning av den lägre klassningen.

Det kommer även att behövas kontorsbyggnader, parkeringsplatser och transportvägar för såväl personbilar som lastbilar inom området.

Exploatören anger att biogasanläggningen kommer att kunna inrymmas inom 40 000 m², exklusive in- och utfartsvägar. Anläggningen bedöms inte överskrida 25 meters höjd.

4. Fortsatt planering

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Planen möjliggör en verksamhet som alltid ska antas ha betydande miljöpåverkan i enlighet med 2 § Miljöbedömningsförordningen (2017:966), då den omfattas av tillståndsplikt enligt Miljöbalken (1998:808). Detta medför att detaljplanen skall åtföljas av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Syftet med en MKB är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som en verksamhet eller åtgärd kan medföra på:

- Människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö,
- Hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt samt
- Hushållningen med material, råvaror och energi

Syftet är också att möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljön (3 § 6 kap. miljöbalken).

Undersökningen av betydande miljöpåverkan har identifierat ett flertal aspekter som behöver undersökas vidare i den strategiska miljöbedömningen. I enlighet med 6 kap 9 § miljöbalken ska ett avgränsningssamråd hållas med Länsstyrelsen. Den miljökonsekvensbeskrivning som arbetas fram i samband med miljötillståndet bedöms kunna användas som MKB även för detaljplanen. Vidare dialog om miljökonsekvensbeskrivningen kommer att föras med Länsstyrelsen i ett eventuellt fortsatt planarbete.

Riskbedömning

Eftersom verksamheten är av en sådan art att säkerhetsavstånd till omgivningen krävs så måste en riskbedömning genomföras i det fortsatta arbetet. Riskbedömningen kommer också att behöva peka på eventuella riskreducerande och säkerhetshöjande åtgärder i de fall säkerhetsavstånd inte går att uppnå till fullo. Den behöver också behandla frågan om transporter av farligt gods. Frågan om säkerhetshöjande åtgärder kommer att belysas i samband med ansökan om miljötillstånd där en utökad riskanalys ingår.

Teknisk försörjning

Exploatören kommer att undersöka möjligheten att ansluta verksamheten till det allmänna VA-nätet och fjärrvärmenätet. Om detta inte är möjligt behöver en egen vattentäkt som klarar 10–20 m³ vatten/dygn att anläggas samt enskilt avlopp. Även anslutning till lokalt fibernät kommer att krävas. En anslutning till Gamleby VA/värmeverk kommer behöva utredas vidare.

Dagvatten

Området består idag av hårdgjord mark och dagvattenfrågan behöver lösas lokalt inom den aktuella fastigheten. En dagvattenutredning kommer att behövas i ett eventuellt fortsatt planarbete.

Infrastruktur

Den befintliga infrastrukturen behöver undersökas vidare i det fortsatta planarbetet för att undersöka om befintliga vägar och anslutningar är tillräckliga för den ansökta verksamheten och dess riskklass.

Det beräknas att ca 60 tyngre fordon och ca 20 personbilstransporter kommer att ske till och från verksamhetsområdet per dag.

Kommunen vill undersöka möjligheterna för utbyggnad av en gång- och cykelväg från Gamleby till Gamleby ridskola. Utbyggnaden av gång- och cykelvägen kan med fördel samordnas med ledningsdragning från Gamleby till den planerade verksamheten.

Buller

Med tanke på mängden större transporter och närheten till bostäder behöver bullersituationen utredas vidare i en eventuellt kommande planprocess.

Utredningar

I den kommande detaljplaneprocessen har följande utredningar identifierats som troliga att behöva genomföras:

- Riskbedömning (tillståndspliktig verksamhet, säkerhetsavstånd, farligt gods mm)
- VA- och dagvattenutredning
- Redovisning av elförsörjning
- Trafikutredning
- Bullerutredning

Utöver ovanstående utredningar behöver lämplig volym med hänsyn till landskapsbilden säkerställas för bebyggelse i kommande planförslag.

5. Slutsats och förslag till beslut

Slutsats

Förslaget innebär att en redan ianspråktagen industrimark (f.d. asfalttillverkning) istället nyttjas för en biogasanläggning samt drivmedelförsäljning. Förslaget är i linje med kommunens översiktsplan och energi- och klimatstrategi. Genom att möjliggöra för produktion av biogas och biogödsel så kan avfall tas omhand och nyttjas som en resurs som tillför positiv klimatnytta och bidrar till den hållbara utvecklingen för kommunen som helhet. Planen kommer att få positiva miljöeffekter då metan kan tas omhand på ett resurseffektivt sätt samtidigt som ekologisk och fossilfri näring återges till åkermarken. Verksamheten kommer också att hjälpa till att nå statliga, regionala och lokala miljömål kring omställning till förnybara bränslen. Anläggningen har positiv inverkan på omställningen till mer förnybara energislag och kan i det stora perspektivet ha effekt på olika delmål i Agenda 2030-arbetet. Produktionen av biogas och biogödsel kommer att motsvara bränsle till 50 % av Västerviks kommuns alla bilar samt 25 % av Kalmar läns gödselbehov.

Genomförandet av detaljplanen bidrar till klimatomställningen i enlighet med kommunens energi- och klimatstrategi (antagen 2021-10-25). Självförsörjningsgraden av energiproduktionen ökar och samhället blir inte lika beroende av importerad energi.

Utifrån bestämmelser om allmänna och enskilda intressen i PBL (2010:900) bedöms det inte föreligga något hinder för ett positivt planbesked. Förslaget område är redan ianspråktaget för industri. Lämpliga säkerhetsavstånd, riskhanteringsåtgärder och infrastrukturfrågor kommer att belysas vidare i den kommande planprocessen.

Bedömning av ansökan om planbesked

Positivt planbesked föreslås lämnas samt ett beslut om upprättande av detaljplan för *Heda 1:24 m.fl., Gamleby Västerviks kommun, Kalmar län.*

Tid och prioritering

Planen klassas om en Prio 1-plan och handläggs enligt Plan- och bygglagens regler för utökat förfarande 5 kap 7 § p 3 PBL (2010:900). En Prio 1-plan är den högsta kategorin och innefattar exempelvis detaljplaner som är av stort allmänt intresse som möjliggör verksamheter utanför Västerviks tätort.

Prio 1 innebär att plangruppen kommer påbörja planarbetet omgående. En konsult kommer vara behjälplig i framtagandet av en detaljplan. Enheten för samhällsbyggnad skriver ett plankostnadsavtal med exploatören som reglerar kostnader för framtagande av en detaljplan. Tillkommande utredningar bekostar exploatören.

Beräknad handläggningstid är ca 1 år från uppstart, d.v.s. antagande tidigast Q3 2023 och laga kraft 3 veckor efter antagande, under förutsättning att planen inte överklagas.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förvaltning föreslår kommunstyrelsen besluta

- **att meddela ett positivt planbesked**
- **att uppdra åt enheten för samhällsbyggnad att upprätta förslag till detaljplan för Heda 1:24 m.fl., Gamleby, Västerviks kommun.**

Kommunstyrelsens förvaltning

Ulf Kullin
Förvaltningsledare

Anna Herge
Planarkitekt

Daniel Niklasson
Samhällsbyggnadschef

Bilagor

Ansökan om Planbesked
Undersökning av betydande miljöpåverkan

Beslutet skickas till

Anna Herge, Enheten för samhällsbyggnad
Daniel Niklasson, Enheten för samhällsbyggnad